

GĒRIO

IR

BLOGIO

MOKYKLĀ

SOMĀN CHAINANI

Princesė ir ragana

Sofija visą gyvenimą laukė, kad ją pagrobtų.

Šiąnakt ir visi Gavaldeno vaikai blaškėsi lovose. Jei Mokyklos Direktorius juos pasiims, jie niekada nebegriš. Niekada negyvens tikro gyvenimo. Niekada nebepamatys šeimos. Šiąnakt visi vaikai sapnuoja vagį raudonomis akimis ir žvėries kūnu, ateinantį išplėšti jų iš patalo ir nuslopinti riksmų.

Tačiau Sofija sapnuoja princus.

Ji atvažiuoja į jos garbei pilyje iškeltą puotą ir išvysta salėje

šimtą gerbėjų, tačiau daugiau merginų nėra. Pirmą kartą matau vaikus, kurie manęs verti, pamano ji, eidama pro rikiuotę. Žvilgūs tankūs plaukai, net per marškinius matyti raumenys, oda lygi, įdegusi, visi gražūs ir dėmesingi, kaip dera princams. Bet kai ji priėjo prie šaunesnio už kitus vaikino vaiskiai mėlynomis akimis ir šmėkliškai baltais plaukais, o juk su tokiu įmanoma ilgai ir laimingai... salės sieną pramušė plaktukas ir išnešiojo princus į gabalus.

Sofija atsimerkė. Rytas. Plaktukas tikras. Princai – ne.

– Tėve, jei aš miegu trumpiau kaip devynias valandas, man užtinsta akys.

– Visi pliauškia, kad šįmet būsi paimta tu, – tarė tėvas, plaktuku kaldamas kreivą strypą prie jos miegamojo lango, kurį jau ir taip visiškai slėpė spynos, smaigai ir varžtai. – Žmonės pataria nukirpti tau plaukus ir purvu ištepti veidą, lyg aš tikėčiau niekais apie fėjas. Bet čia niekas šiųnakt nepateks. Kaip čia sėdžiu, – vietoj šauktuko jis trenkė kurtinamą smūgį.

Sofija pasitrynė akis ir susiraukė pažvelgusi į kadaise tokį žavų langą, dabar tinkamą tik raganos lūšnai.

– Spynos. Lyg niekas anksčiau apie tai nebūtų pagalvojęs.

– Nesuprantu, kodėl visi mano, kad pasirinkta tu, – stebėjosi tėvas. Žili plaukai buvo sulipę nuo prakaito. – Jei Mokyklos Direktoriui reikia gerų vaikų, jis pasiims Gunildos dukterį.

– Belą? – nustėro Sofija.

– Tai mergaitei nieko neprikiši, – toliau kalbėjo tėvas. – Atneša tėvui į malūną pačios išvirtus pietus. Jų likučius atiduoda vargšei senei aikštėje.

Sofija išgirdo tėvo balse pyktį. Ji nė karto nepagamino tėvui sočių pietų, net po motinos mirties. Ir turi priežastį (aliejus ir dūmai užkimštų odos poras), bet ji supranta, kad jam skaudu. Ne, tėvas

nevaikščioja alkanas. Ji maitina jį mėgstamiausiais savo valgiais: tarkuotais burokėliais, troškintais brokoliais, virtais šparagais, šutintais špinatais. Jis neišsipūtė nelyginant dirižablis ar Belos tėvas kaip tik todėl, kad Sofija neneša jam į malūną naminių avienos frikasė ir sūrio suflė. O vargšė senė aikštėje... ta sena ragana, diena iš dienos zyzianti apie alkį, – stora kaip statinė. Ir jei Bela prie to prisidėjo, ji anaip tol ne gerutė, kur čia – ji baisiai bloga.

Sofija nusišypsojo tėvui.

– Pats sakei, kad tai niekai. – Ji išsoko iš lovos ir užtrenkė vonios kambario duris.

Veidrodyje įdėmiai apžiūrėjo savo veidą. Buvo šiurkščiai pažadinta, ir štai tau. Plaukai iki juosmens it auksinės gijos, bet kaip paprastai nežvilga. Žalios kaip nefritas akys pablukusios, putlios raudonos lūpos sausokos. Net rausvai kreminės odos švytėjimas priblėšęs. Bet aš vis tiek princesė! – treptelėjo Sofija. Tėvas nemato, kokia ji nepaprasta, o motina įžvelgė. „Tu per graži šiam pasauliui, Sofija“, – pasakė ji mirdama. Motina išėjo kur geriau, o dabar išeis ir ji.

Šiąnakt ji bus paimta į mišką. Šiąnakt ji pradės naują gyvenimą. Šiąnakt ji taps pasakos heroje.

Ji turi atrodyti tinkama tokiam vaidmeniui.

Iš pradžių Sofija įtrynė odą žuvų ikrais: jie smirda kaip nešvarios pėdos, užtat apsaugo nuo spuogų. Paskui aptapnojo veidą molliūgų tyre, nusiplovė ožkos pienu ir aptepė melionų ir vėžlių kiaušinių trynių kauke. Kol kaukė džiūvo, Sofija vartė pasakų knygą, gurkšnodama agurkų sultis, kad oda būtų skaisti ir švelni. Ji praleido kelis puslapius ir ėmė skaityti mėgstamiausią pasakos vietą, kurioje pikta ragana rieda nuo kalvos statinėje, prikalinėtoje vinių, kol iš pikčiurnos lieka tik jos mažų berniukų kaulelių apyrankė. Žiūrint į siaubingąją apyrankę, Sofijos mintys nukrypo į agurkus.

O jei miške nėra agurkų? O jei kitos princesės išėikvojo visas atsargas? Be agurkų! Ji susiraukšlės, ji nuovys, ji...

Ant lapo nukrito kelios sudžiūvusio meliono atplaišos. Ji atsisuko į veidrodį ir pamatė, kad kakta suraukta iš nerimo. Pirma sutrikdytas miegas, o dabar dar ir raukšlės. Jei ir toliau reikalai taip klostysis, popiet ji atrodys kaip ragana. Atpalaidavo veido raumenis ir išmetė iš galvos mintis apie daržoves.

Kitų Sofijos grožio procedūrų aprašymo pakaktų rietuvei knygų (tepasakysiu, kad toms procedūroms reikia žąsų plunksnų, marinuotų bulvių, arklio kanopų, anakardžių kremo ir buteliuko karvės kraujo). Po dviejų valandų atkaklaus darbo ji išėjo į lauką lengva rausva suknele, kibirkščiuojančiomis stiklinėmis aukštakulnėmis kurpaitėmis ir nepriekaištingai dailiai supinta kasa. Mokyklos Direktorius atvyks rytoj, ir nuo šiol Sofija kiekvieną minutę stengsis jam priminti, kodėl pagrobti reikia ją, o ne Belą, Tabitą, Sabriną ar kokią kitą apsišaukėlę.

Geriausią Sofijos draugę gyveno kapinėse. Sofija neapkentė liūdny, pilkų ir prastai apšviestų vietų, taigi dažnas turėjo spėti, kad jos susitikinės Sofijos namuose arba šioji susiras kitą draugę. Tačiau šią savaitę ji kasdien užsukdavo į namą ant Kapų kalvos uoliai šypsodamasi, nes tokia gero darbo esmė.

Kad ten patektų, nuo spalvingų paežerės namukų, pasipuošusių žaliomis sienų atbrailomis ir saulės nuauksintais bokšteliais, ji beveik mylią turėjo žingsniuoti į niūrią pamiškę. Pakeliui Sofiją lydėjo plaktukų aidas. Ji ėjo pro tėvus, užkalančius duris, pro motinas, kemšančias kaliauses, berniukus ir mergaites, susispietusius priebučiuose ir sukišusius nosį į pasakų knygas. Pastarasis reginys buvo įprastas, nes Gavaldeno vaikai tik pasakas ir skaitydavo, daugiau

beveik nieko neveikė. Vis dėlto šiandien Sofija atkreipė dėmesį į jų akis, paklaikusiai, karštingaišškai ryjančias kiekvieną puslapį, lyg šis lemtų, gyventi jiems ar mirti. Prieš ketverius metus ji matė tokį pat žūtbutinį troškimą išvengti prakeiksmo, bet tada jos eilė dar nebuvo atėjusi. Mokyklos Direktorius pasiimdavo tik tuos, kuriems jau sukako dvylika, kurie nebegali apsimesti vaikais.

Pagaliau jos eilė.

Vilkdamasi į Kapų kalvą su pintinėle rankoje, Sofija jautė, kaip dega šlaunys. Gal kai sunkiai ropštiesi, storėja kojos? Visos pasakų princesės nuostabiai sudėtos; storos šlaunys nepatrauklu, kaip ir kreiva nosis ar didelės pėdos. Nerimaudama Sofija išsiblaškę ir susipainiojo, skaičiuodama vakarykščius gerus darbus. Pirma, ji palesino ežero žąsis lęšių ir porų mišiniu (gamtiniai vidurių paleidžiamieji paikų vaikų mėtomo sūrio žalai atitaisyti). Paskui padovanėjo miestelio našlaitynui naminio veido valiklio iš citrininių lipniasėklių (svarbiausia, tvirtino ji suglumusiam globėjui, – tinkama odos priežiūra). Galop ji pakabino veidrodį bažnyčios tualete, kad žmonės grįžtų į klauptą gražiai atrodydami. Ar užteks? Ar nurungs naminius pyragus ir benamių raganų maitinimą? Susirūpinusi ji vėl prisiminė agurkus. Gal galėtų slapta nusinešti į mišką atsargų? Joms pasiruošti laiko iki sutemų dar per akis. Bet juk agurkai sunkūs. Ar mokykla atsiųs liokajų? Gal reikėtų išspausti sultis prieš...

– Kur eini?

Sofija atsisuko. Jai šypsojosi iškištadantis Radlis nublukusiais rudais plaukais. Jis gyvena tolokai nuo Kapų kalvos, bet įprato kiauras dienas sekioti paskui ją.

– Pas draugę, – atsakė Sofija.

– Kodėl draugauji su ragana? – paklausė Radlis.

– Ji ne ragana.

– Ji neturi draugų ir keista. Vadinasi, ragana.

Sofija susilaukė neatkirtusi, kad pagal tokį apibrėžimą Radlis irgi raganius. Tik nusišypsojo primindama sau, kad šiandien padarė dar vieną gerą darbą – pakenčia Radlį.

– Mokyklos Direktorius pasiims ją į Blogio mokyklą, – pareiškė palydovas. – Tada tau reikės naujo draugo.

– Jis pasiima du vaikus, – atšovė Sofija ir sukando dantis.

– Antra bus Bela. Gerumu jai niekas neprilygsta.

Sofijos šypsena užgeso.

– Bet aš būsiu tavo naujas draugas, – pasisiūlė Radlis.

– Šiuo tarpu draugų neturiu kur dėti, – drėbė Sofija.

Radlis paraudonavo kaip avietė.

– O, tikrai... aš tik pamaniau... – ir nubėgo kaip paspirtas šuo.

Sofija žiūrėjo, kaip sutaršyti jo plaukai dingsta kalvos papėdėje. Po galais, tai susimoviau, pamanė ji. Šitiek mėnesių prisiverstinių gerų darbų ir šypsenų, o nueis šuniui ant uodegos per nuogaišą Radlį. Kodėl jo nepradžiugino? Kodėl jam nepasakė: „Man garbė su tavim draugauti!“ Mulkiis būtų prisiminęs šią akimirką metų metus. Taip būtų buvę išmintingiausia, nes Mokyklos Direktorius tikriausiai stebi ją taip atidžiai, kaip Kalėdų Senelis prieš Kalėdas. Bet ji neprisivertė. Ji graži, o Radlis bjaurus. Tik niekšė leistų jam puoselėti viltį. Be abejo, Mokyklos Direktorius supras.

Sofija atkėlė surūdijusius kapinių vartelius ir pajuto, kaip piktžolės bado kojas. Skersai kalvos viršūnės iš nukritusių lapų šūsnų kreivai kyšojo apsamanoję antkapiai. Sprausdamasi pro tamsius antkapius ir pūvančias šakas, Sofija rūpestingai skaičiavo eiles. Ji niekada nepažvelgdavo į motinos kapą, nežiūrėjo net per laidotuves, tai ir šiandien nežiūrės. Eidama pro šeštą eilę, įsmeigė akis į beržą svyruoklį ir priminė sau, kur bus kitą dieną.

Didžiausioje antkapių tankynėje stovėjo Kapų kalvos namas nr. 1. Jis nebuvo nei užkaltas, nei užsklęstas, kaip trobelės prie ežero, bet jaukesnis dėl to neatrodė. Laiptai į priebutį nuo pelėsių švytėjo žaliai. Tamsių rąstų sienas buvo apraizgę nudžiūvę beržai ir vijokliai, o status aukštas pajuodęs stogas stūksojo it raganos skrybėlė.

Lipdama girgždančiais laiptais į priebutį, Sofija stengėsi nepaisyti česnakų ir šlapios katės smarvės ir kreipė žvilgsnį į šalį nuo visur išdrabstytų begalvių paukščių, be abejo, katės grobio.

Ji pabeldė į duris ir pasiruošė ginčui.

– Dink iš čia, – išgirdo šiurkštų balsą.

– Kas taip kalba su geriausia drauge? – suulbėjo Sofija.

– Tu nesi mano geriausia draugė.

– Tai kas tada tavo draugė? – paklausė Sofija spėliodama, ar į Kapų kalvą kartais nebuvo užsukusi Bela.

– Ne tavo reikalas.

Sofija giliai įkvėpė. Nenorėjo, kad nutiktų panašiai kaip su Radliu.

– Vakar mums buvo labai smagu, Agata. Maniau, vėl to imsimės.

– Tu nudažei man plaukus oranžine spalva, – murmėjo toji.

– Bet juk atgavai įprastą spalvą, tiesa?

– Tu visada išbandai savo kremų ir losjonų poveikį ant manęs.

– Ar ne tam ir reikia draugų, kad jie padėtų vienas kitam? – paklausė Sofija.

– Aš niekada nebūsiu tokia graži kaip tu.

Sofija ėmė laužyti galvą, ką malonaus pasakyti. Delsė per ilgai ir išgirdo, kaip nudunda sunkūs batai.

– Bet mes vis tiek galim draugauti! – sušuko Sofija.

Pažįstama katė, nuplikusi ir raukšlėta, suniurzgė ant jos iš priebučio galo. Sofija vėl puolė prie durų.

– Atnešiau sausainių!

Žingsniai sustojo.

– Tikrų ar savo keptų?

Sofija susigūžė, žiūrėdama į sėlinančią katę.

– Purūs, sviestiniai, tokie, kokius dievini!

Katė sušnypštė.

– Agata, įsileisk...

– Sakysi, kad aš dvokiu.

– Tu nedvoki.

– Tai kodėl vakar sakei, kad dvokiu?

– Nes vakar dvokei! Agata, katė purškia...

– Matyt, užuodžia slaptas tavo užmačias.

Katė išleido nagus.

– Agata, atidaryk duris!

Katė šoko Sofijai ant veido. Ši suspiegė. Tarp jų įsispraudė ranka ir numušė katę.

Sofija pakėlė akis.

– Giltinė pristigo paukščių, – paaiškino Agata.

Atrodė, kad šlykšti jos juodų plaukų kupeta apipilta aliejum. Dukšli juoda suknelė, apdribusi kaip maišas, neslėpė keistai blyškios odos ir atsikišusių kaulų. Sukritusiam veide pūpsojo į boružes panašios akys.

– Maniau, eisim pasivaikščioti, – tarė Sofija.

Agata atsišliejo į duris.

– Aš vis dar tebesvarstau, kodėl su manim drauguji?

– Nes tu miela ir linksma, – atsakė Sofija.

– Motina sako, kad aš pikta ir niurzgi, – atkirto Agata. – Vadinasi, viena iš judviejų meluoja.

Ji įkišo ranką į Sofijos pintinę, pakėlė servetėlę ir pamatė sausus sėlenų sausainius be sviesto. Perbedė Sofiją žudančiomis akimis ir grįžo į vidų.

– Tai mes neisim pasivaikščioti? – paklausė Sofija.

Agata jau darė Sofijai prieš nosį duris, bet išvydo nusiminusį jos veidą. Lyg Sofija būtų troškusi pasivaikščioti su ja taip, kaip to troško Agata.

– Tik neilgai. – Agata praplumpino pro šali. – Bet jei imsi riesti nosį ir tauzyti lėkštybes ir niekus, tave iki namų palydės Giltinė.

Sofija ją nusivijo.

– Bet tada aš visai negalėčiau kalbėti!

Po ketverių metų artėjo baisioji vienuoliktoji vienuolikto mėnesio naktis. Apšviesta vėlyvos popietės saulės aikštė virte virė, ruošdamasi pasitikti atvyksiantį Mokyklos Direktorių. Vyras galando kardus, spendė spąstus ir sudarinėjo nakties sargybos tvarkaraštį, o moterys, išrikiavusios vaikus, uoliai darbavosi: gražiems nukirpo plaukus, nujuodino dantis ir į skutus sudraskė drabužius; negražius švariai nuprausė, apvilko ryškiais apdaraus ir paslėpė po šydais. Motinos maldavo klusnių vaikučių keiktis ar spardyti seseris, išdykėlius papirkinėjo saldainiais, kad melstųsi bažnyčioje, o kiti rikiuotėje traukė kaimo himną „Palaiminta vidutinybė“.

Baimė buvo užkrečiama ir apsiautė visus it vis tirštėjantis rūkas. Blausiai apšviestame skersgatvyje mėsininkas ir kalvis pasakų knygas keitė į patarimus, kaip vaikus išgelbėti. Po kreivu laikrodžio bokštu dvi seserys vardijo pasakų piktadarius, ieškodamos bendro jų elgesio modelio. Būrys berniukų susikaustė grandine, kelios mergaitės pasislėpė ant mokyklos stogo, o iš krūmų, gąsdindamas motiną, iššoko kaukėtas vaikėzas ir iškart gavo į kailį. Net bėgė senė neliko nuošaly; ji šokinėjo prie menko lauželio ir gergždė: „Sudeginkit pasakų knygas! Visas!“ Bet niekas jos neklausė ir knygų nedegino.

Agata nepatikliai žiopsėjo į sambrūzdį.

– Negi visas miestelis tiki pasakomis?

– Jos atspindi tikrovę.

Agata sustojo.

– Tu iš tiesų tiki, kad legenda pasakoja tikrus įvykius?

– Žinoma, tikiu, – atsakė Sofija.

– Kad Mokyklos Direktorius kas ketveri metai pagrobia du vaikus, vienas jų mokosi gėrio, kitas – blogio ir juodu baigia pasakų mokyklą?

– Maždaug taip.

– Pasakyk, kai pamatysi virvagalį, – paprašė Agata.

– Kam tas virvagalis?

– Surišiu tau juo liežuvį. Ir ko mokoma toje mokykloje, malonėk pasakyti?

– Na, Gėrio mokykloje berniukai ir mergaitės, tokie kaip aš, mokomi būti didvyriais ir princesėmis, teisingais valdovais ir susirasti savąjį Ilgai ir Laimingai, – atsakė Sofija. – O Blogio mokykloje mokoma būti piktomis raganomis ir kuprotais troliais, prakeikti ir kerėti.

– Kerėti? – sukikeno Agata. – Kas tai sugalvojo? Keturmetis?

– Agata, įrodymas – pasakų knygos! Piešiniuose pilna dingusių vaikų! Džekas, Rožė, Katilėlis... kiekvienam skirta po pasaką...

– Nieko nežinau apie piešinius, nes kvailų pasakų knygų neskaitau.

– Tai kodėl prie tavo lovos sukrauta jų šūsnis? – paklausė Sofija. Agata susiraukė.

– Klausyk, iš kur mes žinom, kad knygoje aprašyta tikrovė? Gal čia knygų pardavėjo pokštas? Gal suaugusieji taip bando atgrasyti vaikus nuo miško? Nežinau, kaip visa tai paaiškinti, bet tik ne Mokyklos Direktoriumi ir kerais.

– Tai kas grobia vaikus?

– Niekas. Kas ketveri metai pora mulkių išsėlina į mišką, vildamiesi pagąsdinti tėvus, bet paklysta, o gal juos sudrasko vilkai, ir prašom – legenda vėl pasitvirtino.

– Kvailesnio paaiškinimo nesu girdėjusi.

– Ko gero, iš mudviejų kvaile ne aš, – atkirto Agata.

Išvadintai kvaile Sofijai užvirė kraujas.

– Tu tiesiog bijai, – pareiškė ji.

– Tikrai, – nusijuokė Agata. – Ir ko gi man bijoti?

– Nes žinai, kad keliausi su manim.

Agata liovėsi juoktis. Paskui jos žvilgsnis nukrypo į aikštę už Sofijos nugaros. Kaimiečiai spoksojo į jas, lyg mergaitės būtų mįslės įminimas. Rausvas Gėris. Juodas Blogis. Tobula Mokyklos Direktoriaus pora.

Vis dar sustingusi, Agata suvokė, kad ją varsto dešimtys persigandusių akių. Pirmiausia jai toptelėjo, kad poryt su Sofija jau galės ramiai eiti pasivaikščioti. Sofija matė, kad vaikai stengiasi įsидėmėti jos veidą: o gal vieną gražią dieną išvys jį pasakų knygoje? Greitai jai sukirbėjo širdį, ar jie taip žiūri ir į Belą?

Paskui Sofija išvydo ir pačią Belą minioje.

Nuskusta galva, nešvaria suknele Bela klūpojo purvyne, pašėlusiai terliodamasi veidą. Sofija giliai įkvėpė. Bela tokia kaip visi. Ji nori paprastų vedybų su žmogumi, kuris bėgant metams nutuks, aptings ir tik įsakinės. Ji nori pilkų virimo, valymo, siuvimo dienų. Ji nori mėžti mėšlą, melžti avis ir skersti žviegiančias kiaules. Ji nori pūti Gavaldene, kol odą nusės rudos senatvės dėmės ir iškris dantys. Mokyklos Direktorius niekada neims Belos, nes Bela – ne princesė. Ji... niekas.

Sofija pergalingai nusišypsojo apgailėtiniems kaimiečiams, mėgaudamasi jų žvilgsniais it spindinčiais veidrodžiais...

– Eime! – paragino Agata.

Sofija atsisuko. Draugė nenuleido akių nuo minios.

– Kur?

– Toliau nuo žmonių.

Kai saulė išskydo į raudoną dėmę, dvi mergaitės, viena graži, kita bjauri, sėdėjo greta ant ežero kranto. Sofija į šilkinį maišelį kimšo agurkus, o Agata mėtė į vandenį liepsnojančius degtukus. Nusviedus dešimtą degtuką Sofija pažvelgė į ją.

– Jie mane ramina, – paaiškino Agata.

Sofija stengėsi įbrukti į maišelį dar vieną agurką.

– Kodėl Bela nori likti čia? Kas rinktųsi pilką tikrovę vietoj pasakos?

– O kas norėtų amžinai išsiskirti su šeima? – purkštelėjo Agata.

– Turi omeny, išskyrus mane, – atšovė Sofija.

Jos patylėjo.

– Kada nors bent pasvarstai, kur išėjo tavo tėvas? – paklausė Sofija.

– Jau sakiau. Jis išėjo man gimus.

– Bet kur jam eiti? Mus supa miškai! Jis staiga dingo kaip nebuvęs... – Sofija atsisuko. – Gal jis rado kelią į pasaką? Galbūt jis rado stebuklingus vartus! Galbūt jis tavęs laukia anapus!

– O galbūt jis grįžo pas žmoną apsimetęs, kad manęs nėra, ir prieš dešimt metų žuvo malūne per nelaimingą atsitikimą.

Sofija prikando lūpą ir toliau kimšo agurkus.

– Kai ateinu į svečius, tavo motinos niekada nebūna namie.

– Dabar ji eina į miestelį, – atsakė Agata. – Namie ligonių nesulaukia. Turbūt vieta atbaido.

– Veikiausiai, – pritarė Sofija, juk niekas nepatikėtų Agatos motinai gydyti net vystyklų bėrimų, apie sunkias ligas nė kalbėti neverta. – Kapinėse žmonėms nejauku.

– Kapinės turi pranašumų, – nesutiko Agata. – Nei smalsių kaimynų, nei keliaujančių prekyautojų, nei įtartinų draugių, neišinių kaukėmis veidui ir dietiniais sausainiais, tvirtinančių, kad tau vieta Blogio mokykloje stebuklingoje Pasakų šalyje. – Ji smagiai įbrėžė degtuką.

Sofija padėjo ant žemės agurką.

– Vadinasi, dabar jau aš įtartina.

– Kas tavęs prašė ateiti? Man labai gera vienai.

– Tu visada mane įsileidi.

– Nes tu visada atrodai baisiai vieniša, – tarė Agata. – Ir man tavęs gaila.

– Tau manęs gaila? – Sofijos akys sužaibavo. – Džiaukis, kad bent kas užsuka tavęs aplankyti, juk daugiau niekas nesiryžta. Džiaukis, kad aš su tavim draugauju. Džiaukis, kad aš gera mergaitė.

– Taip ir maniau! – užsiplieskė Agata. – Aš – tavo geras darbas! Tavo kvailų prasimanymų auka!

Sofija ilgai tylėjo.

– Galbūt susidraugavau su tavim, kad padaryčiau įspūdį Mokyklos Direktoriui, – galų gale prisipažino ji. – Bet dabar draugauju ne vien dėl jo.

– Nes aš tave perpratau, – suniurnėjo Agata.

– Nes tu man patinki.

Agata atsisuko.

– Manęs čia niekas nesupranta, – tarė Sofija, įbedusi akis į rankas. – O tu supranti. Tu matai, kokia aš. Todėl aš vis grįždavau. Tu jau ne mano gerasis darbas, Agata. – Sofija pakėlė akis. – Tu mano draugė.

Agatos kaklas apsipyklė raudoniu.

– Kas ne taip? – suraukė kaktą Sofija.

Agata susigūžė po suknele.

– Tiesiog... aš... aš nepratusi prie draugų.

Sofija nusišypsojo ir paėmė jai už rankos.

– Ką gi, nuo šiol draugausime naujojoje mokykloje.

Agata suaimanavo ir ištraukė ranką.

– Tarkim, aš kvaišteliu kaip tu ir deduosi tikinti šitais niekais. Kodėl aš turėčiau eiti į nedorėlių mokyklą? Kodėl kaimas išrinko mane panele Nenaudėle?

– Niekas nesako, kad tu bloga, Agata, – atsiduso Sofija. – Tiesiog tu kitokia.

– Kodėl kitokia? – prisimerkė Agata.

– Ką gi, pirma, tu visada vilki juodai.

– Nes juodi drabužiai ne tokie teplūs.

– Tu niekada neišeini iš namų.

– Nes namie niekas į mane nespokso.

– Per varžybas „Sukurk pasaką“ tavo istorijos pabaigoje Snieguolę užkapojo grifai, o Pelenė nusiskandino kubile.

– Maniau, tokia pabaiga tikroviškesnė.

– Gimtadienio proga tu man padovanojai pastipusią varlę!

– Norėjau priminti, kad mes visi mirtingi ir galop pūsime po žeme graužiami kirmėlių, taigi kol dar gyvi, džiugiai švęskime gimtadienius. Maniau, tai tikroji išmintis.

– Agata, per Heloviną tu apsivilkai kaip nuotaka.

– Vestuvės – baisybė.

Sofija išsižiojusi vėpsojo į ją.

– Tiek to. Aš truputį kitokia, – dėbelėjo Agata. – Na ir kas?

Sofija svyravo.

– Matai, pasakose kitoks paprastai reiškia... blogas.

– Turi omeny, kad aš tapsiu didžia ragana, – užsigavo Agata.

– Turiu omeny, galėsi rinktis, kad ir kas nutiktų, – maloniai atsiliepė Sofija. – Abi nuspręsimė, kaip baigsis mūsų pasaka.

Valandėlę Agata tylėjo. Paskui palietė Sofijai ranką.

– Kodėl tu taip trokšti iš čia išvykti? Net pramanais patikėtum, nors ir supranti, kad tos istorijos netikros?

Sofija pažvelgė Agatai į dideles, nuoširdžias akis. Pirmą kartą suabejojo.

– Nes negaliu čia gyventi, – atsakė Sofija, ir jai užkrito žadas. – Negaliu gyventi vidutinybės gyvenimo.

– Keista, – tarė Agata. – Kaip tik todėl man ir patinki.

Sofija nusišypsojo.

– Nes tu irgi negali?

– Nes su tavim jaučiuosi vidutinybė, – atsakė Agata. – O tai vienintelis dalykas, kurio trokštu.

Slėnyje niūriai nuaidėjo valandas mušančio laikrodžio dūžiai, šeši ar septyni, nes draugės buvo pamiršusios laiką. Kol skambesys tirpo toli aikštės šurmulyje, Sofija su Agata sugalvojo po norą. Kad po dienos jos vis dar būtų drauge.

Nesvarbu kur.